LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Majava ottaa aina uudet puut. Sille eivät vanhat rakennusaineet kelpaa. **ALUEJOHTAJA HEIKKI RAHKO, METSÄNOMISTAJIEN LIITTO POHJOIS-SUOMI**

Majavat ahkerina Paltamossa

Majavalle kelpaa myös koivu kuten muutkin lehtipuut.

PEKKA FALI

Majava on rakentanut pesänsä Nahkapuron päälle. Vesi on noussut laajalle alueelle yläjuoksulla.

PALTAMO (MT)
Joku täällä on ahertanut. Tuossa on kaluttu koivun runkoa, tuossa kaulattu koko koivu ympäriinsä lähes puolen metrin matkalta, tuolla toinen ja kolmas.

Äkkiä laskien pieneltä alalta löytyy kymmeniä koivuja, joiden tuohi ja nilakerros on kaluttu pois. Puut kuolevat varmasti.

”Ne pitää kaataa ennen kuin lahoavat pystyyn”, metsäpalstan omistaja **Tuomo Rautiainen** sanoo.

Taloudellista vahinkoa Rautiainen ei laske vielä kärsineensä. Polttopuuta tarvitaan, ja koivikkoa piti joka tapauksessa harventaa. Mutta jos tämä toistuu ensi kesänä ja seuraavana, alkaa tulla jo vahinkoakin. Metsä käy liian harvaksi.

Kaluttuja koivuja on 200–300 metrin matkalla Melajoen varressa, noin kymmenen metrin levyisellä kaistaleella. Muut puut kuin koivu ovat saaneet olla rauhassa.

Täyttä varmuutta vahingon tekijästä ei ole, mutta Rautiainen epäilee majavaa.

Naapuri, Metsänomistajien liitto Pohjois-Suomen aluejohtaja **Heikki Rahko** on sataprosenttisen varma, että asialla on ollut majava tai majavia. Niitä on näillä main on paljon.

Vesi nousee rapuille

Melajoki laskee Oulujärven Melalahteen. Parin kilometrin päässä on Sahijoki ja sen yläjuoksulla Nahkapuro, jossa majavilla on nytkin pesä. On ollut jo kolmisen vuotta.

Pesän alla on myös pato, ja vesi on noussut usean hehtaarin alueelle. Rahko arvelee metsän kuolevan, sillä puut ovat joutuneet seisomaan vedessä pitkiä aikoja. Kuolleita runkoja näkyy jo siellä täällä.

Majava on Rahkon mielestä mukava otus, mutta nyt se tekee patojaan väärään paikkaan. Metsän lisäksi vahinko uhkaa myös yläjuoksun Jokijärven rantamia.

Vesi nousee välillä mökkiläisten rappusten tuntumaan. Sen takia patoja on yritetty hävittää. Metsästäjät ovat olleet kiitettävästi mukana, Rahko kertoo.

Ahkera rakentaja

Puron varresta löytyy helposti padon paikka. Sen kahta puolta on isot kasat puutavaraa, joka on purettu padoista.

”Majava ottaa aina uudet puut. Sille eivät nuo vanhat rakennusaineet kelpaa”, Rahko sanoo.

Rakentajana majava on verraton. Se tekee uuden padon päivässä tai parissa, kun purkajat poistuvat. Sen tarkoituksena on suojella pesäänsä nostamalla veden pintaa niin, ettei peto pääse sinne kuivin jaloin.

Itse pesäkin on etevä rakennelma. Sisällä on kuivaa, mutta sinne pääsee vain sukeltamalla. Suuaukon tuntumaan majava kerää pienen ruokavaraston.

Majavia on ammuttu Nahkapuron varresta jo monta. Kevään tullen uudet majavat aloittavat kuitenkin taas rakennustyön.

JOUKO RÖNKKÖ

Metsää on jäänyt veden valtaan useita hehtaareja.

MARKKU VUORIKARI

Keväällä majavat palaavat taas rakennuspuuhiin.

Koivu on kaluttu ympäriinsä. Rungoissa näkyy hampaiden jälkiä, Tuomo Rautiainen näyttää.

Kanadan majava tuli Suomeen vahingossa

Suomessa on kaksi eri majavalajia, joista toinen on alkuperäinen ja toinen tulokas.

Kanadan majava on nykyisin yleisempi. Se tuli Suomeen vahingossa, kun majavakantaa palautettiin istutuksilla 1930-luvulla, erikoistutkija **Kaarina Kauhala** Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta Rktl kertoo.

”Silloin ei ymmärretty, että lajeja on kaksi. Majavia tuotiin Kanadasta ja Norjasta.”

Nyt uhanalaista Euroopan majavaa on lähinnä Satakunnassa ja lähiseuduilla sekä Länsi-Lapissa.

Kanadalainen serkku levittäytyy vähitellen Euroopan majavan asuinseutuja kohti. Sen takia Rktl:ssä on käynnistymässä majavan tutkimushanke.

Koivu kelpaa majavalle

Kaarina Kauhala pitää koivujen kaluamista varsin tyypillisenä majavalle.

”Kaikki lehtipuu kelpaa sille.”

Eurooppalaisen majavan käytös ei poikkea kanadalaisesta serkusta paljonkaan.

”Ehkä kanadalainen on ahkerampi rakentaja. Euroopan majava suosii enemmän ojien penkkoja.”

Vielä ei tiedetä, onko käytöksen eron syynä elinympäristö. Eikö Euroopan serkun asuinalueilla ole tilaisuutta patojen rakentamiseen vai tyytyykö se muutenkin vaatimattomampiin pesiin?

JOUKO RÖNKKÖ

Ongelmarusakko päätyi metsästäjän saaliiksi.

Ongelmarusakot pois viimeistään helmikuussa

Erikoisviljelmille, puutarhakasveille tai rehupaaleille ongelmia aiheuttavat jänikset on syytä poistaa helmikuun loppuun mennessä, Suomen riistakeskus suosittaa.

Metsä- ja rusakkojäniksen pyyntikausi kestää helmikuun loppuun. Vielä on aikaa metsästää ongelmajäniksiä.

Erityisesti rusakkojänikset kerääntyvät mielellään helppojen ravintokohteiden lähelle. Mitä paksumpi lumipeite on, sitä herkemmin rusakot tulevat pihoihin.

Esimerkiksi marja- ja hedelmäviljelmillä rusakot voivat aiheuttaa mittavia taloudellisia vahinkoja. Karjan ruokintaan käytettävät rehupaalit ja murskeviljakin ovat rusakoiden mieleen.

Ajometsästys tehokas keino

Suomen riistakeskuksen mukaan ongelmajänisten pyynti on tehokkainta ajometsästyksenä. Rusakoiden suosimat päivämakuumäet ajetaan metsästäjien ja koirien avulla.

Aseelliset metsästäjät sijoitetaan passeihin jänisten kulkureiteille huomioon ottaen turvallisuusnäkökohdat.

Passipaikkoja suunniteltaessa pitää muistaa, että riistaeläimen ampuminen lähempänä 150:tä metriä asuttua rakennusta on kiellettyä ilman rakennuksen haltijan tai omistajan lupaa.

Riistakeskus suosittaa tiedottamaan metsästyksestä paikallisille maanomistajille. Osa heistä saattaa olla kiinnostuneita osallistumaan yhteiseen tapahtumaan.

Talvinen rusakkopata on herkullinen ruokalaji, ja se ilahduttaa varmasti myös vahinkoja kohdannutta maanomistajaa.

Kun rusakoita vähennetään asutuksen läheltä, vähenee myös riski, että saalistajista lähinnä ilves tulee saaliin perässä pihapiiriin.

Merkittäviä taloudellisia vahinkoja aiheuttavia riistaeläimiä voidaan poistaa myös rauhoitusaikana. Siihen tarvitaan kuitenkin riistakeskuksen myöntämä poikkeuslupa.

REIJO VESTERINEN

Miestä purrut karhu lopetettiin Kivijärvellä

Sunnuntaina miehen kimppuun käynyt karhu lopetettiin maanantaina Kivijärvellä pohjoisessa Keski-Suomessa.

Karhu hyökkäsi ilvesjahdissa olleen kivijärveläisen **Juhani Taipaleen** päälle sunnuntaina noin kello 15 Karstulan Oinoskylällä. Taipale kulki vahingossa aivan karhun talvimakuun vierestä tiheässä kuusikossa.

Karhu oli maannut maan pinnalle kaivamassaan syvennyksessä kuusen alla.

Karhu teki ensin kaksi valehyökkäystä. Kun se kolmannen kerran tuli kohti, Taipale ampui haulikolla kaksi kertaa 2–3 metrin etäisyydeltä.

Karhu puri miestä lonkkaan, johon tuli 3,5 senttiä syvä haava. Myös miehen kasvoihin tuli naarmu.

Taipale käveli tielle ja pääsi ambulanssikyydillä terveyskeskukseen. Karhu pakeni metsään.

Haavoittunut karhu kulki teitä pitkin naapurikunnan Kivijärven puolelle lähes 20 kilometriä. Poliisin johtama eläimen jäljittäminen lopetettiin sunnuntaina pimeän tultua.

Poliisin apuna 30 metsästäjää

Maanantaiaamuna poliisin apuna jäljityksessä oli noin 30 metsästäjää. Koirat löysivät karhun pian ja paikallinen suurriistavirka-apumies (srva) **Jyrki Kortemäki** pääsi lopettamaan karhun Kivijärven kirkonkylän länsipuolelle maanantaina noin kello 10.

Onneksi maastossa oli lunta sen verran, että karhun jäljet näkyivät.

Lumettomasta metsästä karhua olisi ollut vaikea ellei mahdoton löytää, Karstulan-Kyyjärven riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaaja **Tero Lahtinen** arvioi.

Oinoskylän Erämiesten lahtivajassa karhun painoksi punnittiin 306 kiloa. Karhulla on joskus ollut panta kaulassa, ainakin sen korvassa oli riistantutkijoiden laittama merkki.

Alustavan tarkastelun mukaan toinen Taipaleen ampuma laukaus oli osunut karhun niskaan. Karhun ruho toimitettiin Elintarvikeviraston (Evira) Oulun toimipisteeseen.

Sisä-Suomen poliisilaitoksen komisario **Arto Rajala** kiittää karhun etsinnässä ja lopettamisessa mukana olleita srvahenkilöitä. Tapahtuman tutkintaa jatketaan ilman, että ketään epäiltäisiin rikoksesta.

REIJO VESTERINEN

SAMI KARPPINEN

Karhun korvasta löytyi riistantutkijoiden laittama muovinasta.

Oinoskylän Erämiesten lahtivajassa karhun painoksi punnittiin 306 kiloa. Paikalla punnitsemassa olivat Olavi Jäntti (vas.), Petteri Lassila, Tero Lahtinen ja Teemu Kilponen.